

I. DISPOSICIONS GENERALS

1. PRESIDÈNCIA I CONSELLERIES DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

ORDE de 14 de març de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en centres que imparten educació secundària. [2005/X3780]

La Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'Ordenació General del Sistema Educatiu va consagrar els principis introduïts per la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'Integració Social dels Minusvàlids, donant-los una nova dimensió, en el marc d'una educació comprensiva oberta a la diversitat de necessitats dels alumnes.

La Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de la Participació, l'Avaluació i el Govern dels centres docents, va definir per primera vegada el que s'entén per alumnes amb necessitats educatives especials i, en el marc de la Llei Orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, es garantix l'escolarització d'este alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics.

La Llei Orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de Qualitat de l'Educació (LOCE), establix en el preàmbul com un dels seus objectius essencials aconseguir una educació de qualitat per a tots, garantint la igualtat d'oportunitats i amb la finalitat d'aconseguir el ple desenvolupament de la personalitat a través de l'educació. Per a això assenyala que el sistema educatiu ha de procurar una configuració flexible, que s'adapte a les diferències individuals d'aptituds, necessitats, interessos i ritmes de maduració de les persones.

L'article 7 de la LOCE, referit als principis generals de l'estructura del sistema educatiu, en l'apartat 5, assenyala que els ensenyaments s'adaptaran als alumnes amb necessitats educatives específiques, entre els quals s'inclouen els alumnes amb necessitats educatives especials.

Així mateix, en el capítol VII dedicat a l'atenció dels alumnes amb necessitats educatives específiques, secció 4^a, en el concepte d'alumnes amb necessitats educatives especials s'agrupen els que tenen discapacitats físiques, psíquiques i sensorials o que manifesten greus trastorns de la personalitat o de conducta. S'assenyala que estos alumnes tindran una atenció especialitzada d'acord amb els principis de no discriminació, normalització educativa i amb la finalitat d'aconseguir la seua integració. A més, establix que el sistema educatiu disposarà dels recursos necessaris perquè els alumnes amb necessitats educatives especials puguen aconseguir els objectius establits amb caràcter general per a tots els alumnes.

El capítol VII del títol I de la LOCE, referit, entre altres, a l'alumnat amb necessitats educatives especials, preveu que les administracions estableiran un marc general que permeta garantir una adequada resposta educativa a les circumstàncies i necessitats que concorren en estos alumnes.

El Reial Decret 362/2004, de 5 de març, d'ordenació general de la formació professional específica, en la disposició addicional segona assenyala que s'establiran les mesures i adaptacions del currículum pertinents perquè els alumnes amb necessitats educatives especials puguen aconseguir les finalitats de la formació professional específica. Així mateix indica que en les ofertes formatives que es realitzen, es tindran en consideració estos alumnes i es podrán incloure mòduls associats al Catàleg nacional de qualificacions professionals.

El Decret del Govern Valencià 39/1998, de 31 de març, d'ordenació de l'educació de l'alumnat amb necessitats educatives especials, establix els principis per què es regirà l'escolarització en les etapes obligatòries i la posterior incorporació de l'alumnat amb necessitats educatives especials a l'ensenyament postobligatori.

I. DISPOSICIONES GENERALES

1. PRESIDENCIA Y CONSELLERIAS DE LA GENERALITAT VALENCIANA

Conselleria de Cultura, Educación y Deporte

ORDEN de 14 de marzo de 2005, de la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, por la que se regula la atención al alumnado con necesidades educativas especiales escolarizado en centros que imparten educación secundaria. [2005/X3780]

La Ley Orgánica 1/1990, de 3 de octubre, de Ordenación General del Sistema Educativo consagró los principios introducidos por la Ley 13/1982, de 7 de abril, de Integración Social de los Minusválidos, dándoles una nueva dimensión, en el marco de una educación comprensiva abierta a la diversidad de necesidades de los alumnos y alumnas.

La Ley Orgánica 9/1995, de 20 de noviembre, de la Participación, la Evaluación y el Gobierno de los centros docentes, definió por primera vez lo que se entiende por alumnos con necesidades educativas especiales y, en el marco de la Ley Orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del derecho a la educación, se garantiza la escolarización de este alumnado en los centros docentes sostenidos con fondos públicos.

La Ley Orgánica 10/2002, de 23 de diciembre, de Calidad de la Educación (LOCE), establece en el preámbulo como uno de sus objetivos esenciales lograr una educación de calidad para todos, garantizando la igualdad de oportunidades y con la finalidad de alcanzar el pleno desarrollo de la personalidad a través de la educación. Para ello señala que el sistema educativo debe procurar una configuración flexible, que se adapte a las diferencias individuales de aptitudes, necesidades, intereses y ritmos de maduración de las personas.

El artículo 7 de la LOCE, referido a los principios generales de la estructura del sistema educativo, en el apartado 5, señala que las enseñanzas se adaptarán a los alumnos con necesidades educativas específicas, entre los que se incluyen los alumnos con necesidades educativas especiales.

Asimismo, en el capítulo VII dedicado a la atención a los alumnos con necesidades educativas específicas, sección 4^a, bajo el concepto de alumnos con necesidades educativas especiales se agrupan a aquellos con discapacidades físicas, psíquicas y sensoriales o que manifiestan graves trastornos de la personalidad o de conducta. Se señala que estos alumnos tendrán una atención especializada con arreglo a los principios de no discriminación, normalización educativa y con la finalidad de conseguir su integración. Además, establece que el sistema educativo dispondrá de los recursos necesarios para que los alumnos con necesidades educativas especiales puedan alcanzar los objetivos establecidos con carácter general para todos los alumnos.

El capítulo VII del título I de la LOCE, referido, entre otros, al alumnado con necesidades educativas especiales, contempla que las administraciones establecerán un marco general que permita garantizar una adecuada respuesta educativa a las circunstancias y necesidades que en estos alumnos concurren.

El Real Decreto 362/2004, de 5 de marzo, de ordenación general de la formación profesional específica, en la disposición adicional segunda, señala que se establecerán las medidas y adaptaciones del currículo pertinentes para que los alumnos con necesidades educativas especiales puedan lograr las finalidades de la formación profesional específica. Asimismo indica que en las ofertas formativas que se realicen se tendrán en consideración a estos alumnos y se podrán incluir módulos asociados al Catálogo nacional de cualificaciones profesionales.

El Decreto del Gobierno Valenciano 39/1998, de 31 de marzo, de ordenación de la educación del alumnado con necesidades educativas especiales, establece los principios por los que se regirá la escolarización en las etapas obligatorias y la posterior incorporación del alumnado con necesidades educativas especiales a la enseñanza postobligatoria.

Davant d'això, és procedent establir pautes de resposta educativa adequada per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa Educació secundària.

Per la qual cosa, fent ús de les atribucions conferides per l'article 35 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, de Govern Valencian,

ORDENE

I. DISPOSICIONS DE CARÀCTER GENERAL

Primer. Finalitat

La finalitat de la present orde és garantir per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, en un context de no discriminació, normalització educativa i amb la finalitat d'aconseguir la seu integració, la continuïtat del procés educatiu iniciat en les primeres etapes d'educació infantil i educació primària.

Segon. Objecte

La present orde regula l'atenció educativa de l'alumnat amb necessitats educatives especials, temporals o permanents, amb disCAPacitats físiques, psíquiques, sensorials o amb greus trastorns de la personalitat o de conducta, que cursa Educació secundària obligatòria, batxillerat i formació professional de grau mitjà i superior.

Tercer. Àmbit d'aplicació

Esta orde s'aplicarà en els centres docents de l'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana, de règim ordinari, sostinguts amb fons públics, que compten amb els dits ensenyaments.

Quart. Escolarització

1. Els alumnes i les alumnes amb necessitats educatives especials podran ser escolaritzats en funció de les seues característiques en grups ordinaris, en programes específics desenvolupats en centres ordinaris, o en centres d'educació especial.

2. L'alumnat amb necessitats educatives especials greus i permanents que haja requerit en l'educació primària adaptacions curriculars individuals significatives i adaptacions d'accés al currículum, requerirà, per a formalitzar la matrícula per primera vegada en un centre d'educació secundària, una revisió dels informes psicopedagògics que formen part del dictamen d'escolarització, d'acord amb l'Orde d'11 de novembre de 1994 (DOGV de 18.01.95).

Quint. Processos d'admissió

1. Per a la primera escolarització en els centres d'educació secundària, els alumnes i les alumnes que disposen de dictamen d'escolarització o hagen sigut revisats els informes tècnics corresponents, seran escolaritzats sense més requisits tant en el període ordinari com en l'extraordinari, d'acord amb la normativa vigent d'admissió d'alumnat.

2. En els altres supòsits d'escolarització, els pares, mares i/o tutors legals d'este alumnat o el mateix alumne o alumna, en cas de ser major d'edat, hauran d'acreditar, amb anterioritat o durant el procés d'admissió de l'alumnat en el centre, la necessitat educativa especial. Per a això aportaran, en el termini més breu possible, tots els informes de tipus mèdic, social, etc. que posseïsquen, amb la finalitat de poder preveure amb suficient antelació els serveis i recursos humans i materials que pogueren requerir.

3. En tot cas, s'haurà d'acompanyar l'acreditació del grau de minusvaldesa.

Sext. Estudis de previsió/planificació

La Conselleria de Cultura, Educació i Esport, dins de la planificació educativa, realitzarà a través de la Inspecció Educativa i de les direccions territorials de Cultura, Educació i Esport, tots els estudis que considere oportuns en l'àmbit de necessitats educatives especials, a fi de prever a l'inici de curs les necessitats personals i materials dels centres i actuar en conseqüència.

Ante ello, procede establecer pautas de respuesta educativa adecuada para el alumnado con necesidades educativas especiales que cursa Educación Secundaria.

Por lo que haciendo uso de las atribuciones conferidas por el artículo 35 de la Ley 5/1983, de 30 de diciembre, de Gobierno Valenciano,

ORDENO

I. DISPOSICIONES DE CARÁCTER GENERAL

Primero. Finalidad

La finalidad de la presente orden es garantizar para el alumnado con necesidades educativas especiales, en un contexto de no discriminación, normalización educativa y con la finalidad de conseguir su integración, la continuidad del proceso educativo iniciado en las primeras etapas de Educación Infantil y Educación Primaria.

Segundo. Objeto

La presente orden regula la atención educativa del alumnado con necesidades educativas especiales, temporales o permanentes, con discapacidades físicas, psíquicas, sensoriales o con graves trastornos de la personalidad o de conducta, que cursa Educación Secundaria Obligatoria, Bachillerato, y Formación Profesional de grado medio y superior.

Tercero. Ámbito de aplicación

Esta orden será de aplicación en los centros docentes del ámbito territorial de la Comunidad Valenciana, de régimen ordinario, sujetos con fondos públicos, que cuenten con dichas enseñanzas.

Cuarto. Escolarización

1. Los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales podrán ser escolarizados en función de sus características en grupos ordinarios, en programas específicos desarrollados en centros ordinarios, o en centros de educación especial.

2. El alumnado con necesidades educativas especiales graves y permanentes que haya requerido en la Educación Primaria de adaptaciones curriculares individuales significativas y de adaptaciones de acceso al currículo, requerirá, para formalizar la matrícula por primera vez en un centro de Educación Secundaria, una revisión de los informes psicopedagógicos que forman parte del dictamen de escolarización, de acuerdo con la Orden de 11 de noviembre de 1994 (DOGV de 18.01.95).

Quinto. Procesos de admisión

1. Para la primera escolarización en los centros de Educación Secundaria, los alumnos y alumnas que dispongan de dictamen de escolarización o hayan sido revisados los informes técnicos correspondientes, serán escolarizados sin más requisitos tanto en el periodo ordinario como en el extraordinario, de acuerdo con la normativa vigente de admisión de alumnado.

2. En los demás supuestos de escolarización, los padres, madres y/o tutores legales de este alumnado o el propio alumno o alumna, en caso de ser mayor de edad, deberán acreditar, con anterioridad o durante el proceso de admisión del alumnado en el centro, la necesidad educativa especial. Para ello aportarán, en el plazo más breve posible, cuantos informes de tipo médico, social, etc. posean, con la finalidad de poder prever con suficiente antelación los servicios y recursos humanos y materiales que pudieran requerirse.

3. En todo caso, se deberá acompañar la acreditación del grado de minusvalía.

Sexto. Estudios de previsión/planificación

La Conselleria de Cultura, Educación y Deporte, dentro de la planificación educativa, realizará a través de la Inspección Educativa y de las direcciones territoriales de Cultura, Educación y Deporte, cuantos estudios considere oportunos en el ámbito de necesidades educativas especiales, con el fin de prever al inicio de curso las necesidades personales y materiales de los centros y actuar en consecuencia.

Sèptim. Coordinació entre centres d'educació primària i centres d'educació secundària

1. Amb la finalitat de facilitar la continuïtat del procés educatiu dels alumnes en l'educació secundària obligatòria (ESO), la Conselleria garantirà els mecanismes i els recursos necessaris perquè s'establisca l'adecuada coordinació entre els centres d'educació secundària i els centres d'educació primària que tinguen adscrits.

2. Esta coordinación se realizará mediante reuniones entre el profesorado de 6º de educación primaria y el de 1º de ESO. Irá referida a la progresión realizada por el alumnado en cuanto a objetivos, contenidos y criterios de evaluación, así como a la transmisión de información educativa en el cambio de centro y de nivel. Para dicha transmisión se tendrá en cuenta lo indicado en el apartado octavo.

3. En les reunions de coordinació s'informaran i estableiran els mecanismes pertinents perquè aquells recursos tant personals com materials d'accés al currículum de què dispose l'alumnat, tinguen la seua continuïtat en educació secundària.

4. Els professors especialistes de psicologia i pedagogia dels serveis psicopedagògics escolars (SPE), dels gabinet psicopedagògics autoritzats i homologats, dels gabinet psicopedagògics dels centres concertats amb autorització administrativa i els departaments d'orientació dels centres d'educació secundària, celebraran reunions conjuntes al llarg del segon trimestre del curs escolar a fi de facilitar i traspassar la informació corresponent d'adaptacions curriculars (ACI) i aquelles altres que es consideren d'interés relativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials que, previsiblement, cursarà ESO el curs següent.

Octau. Confidencialitat de les dades

Per a garantir la confidencialitat de les dades, caldrà ajustar-se al que disposen la Llei 15/1999, de 13 de desembre, de Protecció de dades de Caràcter Personal, i l'article 37 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, que obliguen a adoptar les mesures d'índole tècnica i organitzativa necessàries per a salvaguardar la confidencialitat de la informació.

II. ASPECTES PEDAGÒGICS I ORGANITZATIUS

Nové. Mesures d'atenció educativa

Els centres docents, dins del marc de la seua autonomia organitzativa i en concordança amb la normativa vigent en matèria d'organització i funcionament, estableiran en els seus correspondents projectes educatius i en els instruments de planificació curricular les mesures de suport i reforç programades amb caràcter general que es requerisquen. Dins del marc normatiu que establix el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària (ROF), es fomentaran actituds dirigides a la inclusió de l'alumnat amb necessitats educatives especials que s'incorpora per primera vegada al centre.

Deu. Procediment per a determinar les necessitats educatives especials

El procediment per a determinar les necessitats educatives especiales per a aquells alumnes les necessitats dels quals no hagen sigut establides en els apartats 4 i 5 d'esta orde, serà el següent:

a) Detectada la possible necessitat educativa de l'alumne o alumna, ja siga en el moment de la preinscripció, de la matriculació o de la incorporació al grup-classe a què pertanya, el tutor o tutora omplirà les dades inicials i la tramitarà al departament d'orientació o, si és el cas, a qui tinga atribuïdes les seues funcions, perquè realitze l'avaluació psicopedagògica preceptiva.

b) El departament d'orientació o, si és el cas, qui tinga atribuïdes les seues funcions, omplirà el protocol de l'avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials de l'alumne o

Séptimo. Coordinación entre centros de educación primaria y centros de educación secundaria

1. Con la finalidad de facilitar la continuidad del proceso educativo de los alumnos en la Educación Secundaria Obligatoria (ESO), la Conselleria garantizará los mecanismos y los recursos necesarios para que se establezca la adecuada coordinación entre los centros de educación secundaria y los centros de educación primaria que tengan adscritos.

2. Esta coordinación se realizará mediante reuniones entre el profesorado de 6º de educación primaria y el de 1º de ESO. Irá referida a la progresión realizada por el alumnado en cuanto a objetivos, contenidos y criterios de evaluación, así como a la transmisión de información educativa en el cambio de centro y de nivel. Para dicha transmisión se tendrá en cuenta lo indicado en el apartado octavo.

3. En las reuniones de coordinación se informarán y establecerán los mecanismos pertinentes para que aquellos recursos tanto personales como materiales de acceso al currículo de que disponga el alumnado, tengan su continuidad en educación secundaria.

4. Los profesores especialistas de Psicología y Pedagogía de los servicios psicopedagógicos escolares (SPE), de los gabinetes psicopedagógicos autorizados y homologados, de los gabinetes psicopedagógicos de los centros concertados con autorización administrativa y los departamentos de orientación de los centros de educación secundaria, celebrarán reuniones conjuntas a lo largo del segundo trimestre del curso escolar a fin de facilitar y traspasar la información correspondiente de adaptaciones curriculares (ACI) y aquellas otras que se consideren de interés, relativa al alumnado con necesidades educativas especiales que, previsiblemente, el curso siguiente cursará ESO.

Octavo. Confidencialidad de los datos

Para garantizar la confidencialidad de los datos, se estará a lo dispuesto en la Ley 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de datos de Carácter Personal y en el artículo 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, que obligan a adoptar las medidas de índole técnica y organizativa necesarias para salvaguardar la confidencialidad de la información.

II. ASPECTOS PEDAGÓGICOS Y ORGANIZATIVOS

Noveno. Medidas de atención educativa

Los centros docentes, dentro del marco de su autonomía organizativa y en concordancia con la normativa vigente en materia de organización y funcionamiento, establecerán en sus correspondientes proyectos educativos y en los instrumentos de planificación curricular las medidas de apoyo y refuerzo programadas con carácter general que se requieran. Dentro del marco normativo que establece el Reglamento Orgánico de los Institutos de Educación Secundaria (ROF), se fomentarán actitudes dirigidas a la inclusión del alumnado con necesidades educativas especiales que se incorpora por primera vez al centro.

Décimo. Procedimiento para determinar las necesidades educativas especiales

El procedimiento para determinar las necesidades educativas especiales para aquellos alumnos y alumnas cuyas necesidades no hayan sido establecidas en los apartados 4º y 5º de esta orden, será el siguiente:

a) Detectada la posible necesidad educativa del alumno o alumna, ya sea en el momento de la preinscripción, de la matriculación o de la incorporación al grupo-clase al que pertenezca, el tutor o tutora cumplimentará los datos iniciales y la tramitará al departamento de orientación o, en su caso, a quien tenga atribuidas sus funciones, para que realice la evaluación psicopedagógica preceptiva.

b) El departamento de orientación o, en su caso, quien tenga atribuidas sus funciones, cumplimentará el protocolo de la evaluación psicopedagógica de las necesidades educativas especiales del

alumna. Prèvia consulta als pares, mares o tutors legals de l'alumne o alumna, emetrà l'informe psicopedagògic, fonamentat en l'avaluació psicopedagògica, en què indicarà la proposta específica d'actuació.

c) En el cas d'alumnes amb necessitats educatives especials de tipus logopèdic s'inclourà necessàriament la valoració del mestre o mestra d'audició i llenguatge.

d) Els documents a què fa referència este apartat són els que apareixen en els annexos de la present orde.

Onze. Mesures específiques en l'ESO

Les mesures específiques d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en Educació Secundària Obligatoria, així com els procediments a seguir en cada cas, seran les que es preveuen en l'Orde de 18 de juny de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula l'atenció a la diversitat en l'Educació Secundària Obligatoria (DOGV de 29.06.99).

Dotze. Mesures específiques en aules especialitzades

La Direcció General d'Ensenyament desenvoluparà els principis organitzatius, l'estructuració dels elements curriculares, la metodologia i les mesures de suport educatiu a aplicar per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials en aules especialitzades.

Tretze. Avaluació en l'ESO

1. L'avaluació, promoció i proposta del títol de graduat en Educació Secundària de l'alumnat amb necessitats educatives especials es regirà pel que disposa la normativa vigent.

2. No obstant això, en l'última sessió d'avaluació de 4t d'ESO, aquells alumnes que no hagen aconseguit els objectius mínims de l'etapa no podrán obtenir el títol de graduat en secundària obligatòria.

Catorze. Elaboració dels informes d'avaluació i orientació

1. L'informe individualitzat d'avaluació, que és preceptiu, s'elaborarà d'acord amb les condicions i el procediment establert en l'article 18 de l'Orde ECD/1923/2003, de 8 de juliol.

2. No obstant això, per a aquells alumnes amb greus problemes d'audició, visió, motricitat o altres necessitats educatives especials degudament dictaminades, quan se'ls oriente cap a la formació professional específica –donada l'especificitat de cada cicle formatiu– el tutor sol·licitarà, a través de la Inspecció Educativa, un informe del departament de la família professional corresponent. En l'informe s'indicaran les capacitats/habilitats que requerix un alumne per a poder adquirir els objectius finals que el capaciten professionalment, tenint en compte el cicle formatiu que desitja cursar.

III. MESURES EXTRAORDINÀRIES D'ATENCIÓ EDUCATIVA EN BATXILLERAT

Quinze. Adaptacions curriculars

1. En el batxillerat, els alumnes amb necessitats educatives especials degudament dictaminades disposaran de les adaptacions curriculars (ACI) i d'accés al currículum que els possibiliten o faciliten el seu procés educatiu.

2. Estes adaptacions curriculars (ACI) es realitzaran quan no siguin suficients les mesures de suport i de reforç educatiu establedes amb caràcter general. En qualsevol cas no podrán afectar els elements bàsics del currículum.

3. Les adaptacions curriculars (ACI) necessàries només podran afectar la metodologia didàctica, les activitats i la prioritització i temporalització en la consecució dels objectius, així com els elements curriculars d'accés. La Direcció General d'Ensenyament podrà autoritzar la modificació de la duració del curs i del període d'escolaritat.

alumno o alumna. Previa consulta a los padres, madres o tutores legales del alumno o alumna, emitirá el informe psicopedagógico, fundamentado en la evaluación psicopedagógica, en el que indicará la propuesta específica de actuación.

c) En el caso de alumnos con necesidades educativas especiales de tipo logopédico se incluirá necesariamente la valoración del maestro o maestra de audición y lenguaje.

d) Los documentos a los que hace referencia este apartado son los que aparecen en los anexos de la presente orden.

Undécimo. Medidas específicas en la ESO

Las medidas específicas de atención al alumnado con necesidades educativas especiales escolarizado en Educación Secundaria Obligatoria, así como los procedimientos a seguir en cada caso, serán las que se contemplan en la Orden de 18 de junio de 1999, de la Conselleria de Cultura, Educación y Ciencia, por la que se regula la atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria (DOGV de 29.06.99).

Duodécimo. Medidas específicas en aulas especializadas

La Dirección General de Enseñanza desarrollará los principios organizativos, la estructuración de los elementos curriculares, la metodología y las medidas de apoyo educativo a aplicar para la atención del alumnado con necesidades educativas especiales en aulas especializadas.

Decimotercero. Evaluación en la ESO

1. La evaluación promoción y propuesta del título de Graduado en Educació Secundària del alumnado con necesidades educativas especiales se regirá por lo dispuesto en la normativa vigente.

2. No obstante, en la última sesión de evaluación de 4º de ESO, aquellos alumnos que no hayan alcanzado los objetivos mínimos de la etapa no podrán obtener el título de Graduado en Secundaria Obligatoria.

Decimocuarto. Elaboración de los informes de evaluación y orientación

1. El informe individualizado de evaluación, que es preceptivo, se elaborará de acuerdo con las condiciones y el procedimiento establecido en el artículo decimoctavo de la Orden ECD/1923/2003, de 8 de julio.

2. No obstante, para aquellos alumnos y alumnas con graves problemas de audición, visión, motricidad u otras necesidades educativas especiales debidamente dictaminadas, cuando se les oriente hacia la formación profesional específica –dada la especificidad de cada ciclo formativo– el tutor solicitará, a través de la Inspección Educativa, un informe al departamento de la familia profesional correspondiente. En dicho informe se indicarán las capacidades/habilidades que requiere un alumno para poder adquirir los objetivos finales que le capaciten profesionalmente, teniendo en cuenta el ciclo formativo que desea cursar.

III. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS DE ATENCIÓN EDUCATIVA EN BACHILLERATO

Decimoquinto. Adaptaciones curriculares

1. En el Bachillerato, los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales debidamente dictaminadas, dispondrán de las adaptaciones curriculares (ACI) y de acceso al currículo que les posibiliten o faciliten su proceso educativo.

2. Estas adaptaciones curriculares (ACI) se realizarán cuando no sean suficientes las medidas de apoyo y de refuerzo educativo establecidas con carácter general. En cualquier caso no podrán afectar a los elementos básicos del currículum.

3. Las adaptaciones curriculares (ACI) necesarias solamente podrán afectar a la metodología didáctica, a las actividades y a la priorización y temporalización en la consecución de los objetivos, así como a los elementos curriculares de acceso. La Dirección General de Enseñanza podrá autorizar la modificación de la duración del curso y del periodo de escolaridad.

4. En tot cas per a la realització de les adaptacions curriculars caldrà ajustar-se al que disposa la normativa vigent.

5. Quan les necessitats educatives de l'alumnat es deriven de condicions personals de discapacitat motora, sensorial o psíquica, que li impedisquen la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu, el centre d'educació secundària que escolaritza l'alumne o alumna podrà proposar una adaptació d'accés al currículum. Esta adaptació consistix en la dotació extraordinària de recursos tècnics o materials.

Setze. Procediment per a aplicar una adaptació curricular

La decisió de realitzar una adaptació curricular (ACI) la prendrà el conjunt del professorat del grup a què pertany l'alumne o alumna, assessorat pel departament d'orientació o, si és el cas, per qui tinga atribuïdes les seues funcions, seguint el procediment següent:

a) Detectades les possibles necessitats educatives d'un alumne o alumna pel professorat del grup a què pertany, el tutor o tutora del grup sol·licitarà l'avaluació psicopedagògica de l'alumne o alumna a través del que disposa l'apartat 10.

b) Les adaptacions curriculars (ACI) les programarà i aplicarà el departament didàctic corresponent en col·laboració amb el departament d'orientació.

c) L'avaluació del progrés dels alumnes estarà basada en els objectius específics i en els coneixements adquirits en cada una de les assignatures, segons els criteris d'avaluació establerts d'acord amb la seu adaptació curricular (ACI). Això no obstant, es podrán modificar aspectes relacionats amb els elements d'accés al currículum.

d) En la celebració de les proves específiques que es convoquen, s'haurà d'adaptar la duració i les condicions de realització a les característiques d'este alumnat.

e) L'adaptació curricular (ACI) formarà part de l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna, i caldrà consignar la circumstància de la dita adaptació en l'apartat "Dades mèdiques o psicopedagògiques rellevants". Esta circumstància es reflectirà per mitjà d'una diligència en el llibre de qualificacions en l'apartat "Observacions sobre l'escolaritat".

f) En tot cas caldrà ajustar-se al que disposa la normativa vigent respecte als elements bàsics dels documents d'avaluació.

Desset. Procediment per a sol·licitar l'exemció de qualificació en determinades assignatures

1. Podran ser declarats exempts de qualificació en determinades assignatures del currículum els alumnes amb problemes greus d'audició, visió, motricitat o altres, per als quals no siga possible realitzar una adaptació curricular (ACI) sense afectar el nivell bàsic dels continguts exigits.

2. L'exemció de qualificació deguda a problemes greus d'audició, visió, motricitat o altres haurà de sol·licitar-se seguint el procés que s'inclou a continuació:

a) L'alumne o alumna, seu pare, mare o tutors legals, presentarà abans del 30 d'octubre (o en els deu dies següents a la seu incorporació al centre en el supòsit de trasllat amb posterioritat a esta data), en el centre on curse els seus estudis, un impres de sol·licitud d'exemció de qualificació total o parcial d'una assignatura dirigit al director general d'Ensenyament.

b) La direcció del centre remetrà l'expedient a la direcció territorial de Cultura, Educació i Esport corresponent, en un termini de 15 dies hàbils, i inclourà necessàriament, junt amb la sol·licitud presentada, un informe psicopedagògic emès pel departament d'orientació del centre, així com altres informes de qualsevol tipus (mèdic, social,...) de què dispose de l'alumne o alumna.

c) La Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport completarà l'expedient adjuntant un informe emès per la Inspecció Educativa i el remetrà, en el termini de 15 dies hàbils, a la Direcció General d'Ensenyament per a la seu resolució.

d) La Direcció General d'Ensenyament, una vegada resolt l'expediente, notificarà la resolució a l'interessat o interessada i comunicarà la resolució al centre docent i a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport corresponent.

4. En todo caso para la realización de las adaptaciones curriculares se estará a lo dispuesto en la normativa vigente.

5. Cuando las necesidades educativas del alumnado se deriven de condiciones personales de discapacidad motora, sensorial o psíquica, que le impidan la utilización de los medios ordinarios de acceso al sistema educativo, el centro de Educación Secundaria que escolariza a este alumno o alumna podrá proponer una adaptación de acceso al currículo. Esta adaptación consiste en la dotación extraordinaria de recursos técnicos o materiales.

Decimosexo. Procedimiento para aplicar una adaptación curricular

La decisión de realizar una adaptación curricular (ACI) la tomará el conjunto del profesorado del grupo al que pertenece el alumno o alumna, asesorado por el departamento de orientación o, en su caso, por quien tenga atribuidas sus funciones, siguiendo el siguiente procedimiento:

a) Detectadas las posibles necesidades educativas de un alumno o alumna por el profesorado del grupo al que pertenece, el tutor o tutora de dicho grupo solicitará la evaluación psicopedagógica del alumno o alumna a través de lo dispuesto en el apartado décimo.

b) Las adaptaciones curriculares (ACI) las programará y aplicará el departamento didáctico correspondiente en colaboración con el departamento de orientación.

c) La evaluación del progreso de los alumnos y alumnas estará basada en los objetivos específicos y en los conocimientos adquiridos en cada una de las asignaturas, según los criterios de evaluación establecidos de acuerdo con su adaptación curricular (ACI). No obstante se podrán modificar aspectos relacionados con los elementos de acceso al currículo.

d) En la celebración de las pruebas específicas que se convoquen, se deberá adaptar la duración y las condiciones de realización de las mismas a las características de este alumnado.

e) La adaptación curricular (ACI) formará parte del expediente académico del alumno o alumna, consignándose la circunstancia de dicha adaptación en el apartado "Datos médicos o psicopedagógicos relevantes". Esta circunstancia se reflejará mediante una diligencia en el libro de calificaciones en el apartado "Observaciones sobre la escolaridad".

f) En todo caso se estará a lo dispuesto en la normativa vigente respecto a los elementos básicos de los documentos de evaluación.

Decimoséptimo. Procedimiento para solicitar la exención de calificación en determinadas asignaturas

1. Podrán ser declarados exentos de calificación en determinadas asignaturas del currículum los alumnos y alumnas con problemas graves de audición, visión, motricidad u otros para los que no sea posible realizar una adaptación curricular (ACI), sin afectar al nivel básico de los contenidos exigidos.

2. a exención de calificación debida a problemas graves de audición, visión, motricidad u otros deberá solicitarse siguiendo el proceso que se incluye a continuación:

a) El alumno o alumna, su padre, madre o tutores legales, presentarán antes del 30 de octubre (o en los diez días siguientes a su incorporación al centro en el supuesto de traslado con posterioridad a esta fecha) en el centro donde curse sus estudios un impres de solicitud de exención de calificación total o parcial de una asignatura dirigido al director general de Enseñanza.

b) La dirección del centro remitirá el expediente a la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte correspondiente en un plazo de 15 días hábiles e incluirá necesariamente, junto a la solicitud presentada, un informe psicopedagógico emitido por el departamento de orientación del centro, así como de cuantos otros informes de todo tipo (médico, social,...) disponga del alumno o alumna.

c) La Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte completará el expediente adjuntando un informe emitido por la Inspección Educativa y lo remitirá, en el plazo de 15 días hábiles, a la Dirección General de Enseñanza para su resolución.

d) La Dirección General de Enseñanza, una vez resuelto el expediente, notificará la resolución al interesado o interesada y comunicará dicha resolución al centro docente y a la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte correspondiente.

3. L'exemció de qualificació s'haurà de consignar en les actes, en el llibre de qualificacions del batxillerat i en l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna amb l'expressió "exempt/a", incorporant a l'expedient una còpia de la resolució del director general d'Ensenyament per la qual es va autoritzar.

Díhuit. Expedició de títol

L'alumne o alumna que haja cursat el batxillerat amb adaptacions curriculars o amb exemptió en alguna de les matèries i haja obtingut finalment una qualificació positiva, serà proposat per a l'expedició del corresponent títol de batxiller.

Dènou. Proves d'accés

1. A efecte de les proves d'accés a la universitat, la nota mitjana de l'alumne que haja cursat els estudis de batxillerat amb excepcions de qualificació, serà la mitjana aritmètica de les matèries amb qualificacions.

2. El centre on estiga escolaritzat l'alumne o alumna amb necessitats educatives especials permanents comunicarà amb la necessària antelació a la universitat a què està adscrit, el nombre i les característiques de l'alumnat amb necessitats educatives especials susceptible de necessitar adaptacions en les proves d'accés a la universitat.

IV. MESURES EXTRAORDINÀRIES D'ATENCIÓ EDUCATIVA EN FORMACIÓ PROFESSIONAL ESPECÍFICA

Vint. Adaptacions curriculars

1. Les adaptacions curriculars en els ensenyaments de formació professional es referiran a les adaptacions possibles en els mòduls dels cicles formatius de grau mitjà i de grau superior.

2. En la realització d'estes adaptacions es consultarà els departaments de la família professional corresponent.

3. L'alumnat amb problemes greus d'audició, visió, motricitat o altres necessitats educatives especials degudament dictaminades, disposaran de les respectives adaptacions curriculars possibles (ACI) que faciliten el seu procés educatiu.

4. Les adaptacions curriculars (ACI) les programarà i aplicarà el departament didàctic de la família professional corresponent en col·laboració amb el departament d'orientació.

5. Les adaptacions curriculars no suposaran, en cap cas, l'eliminació d'objectius (capacitats terminals) relacionats amb la competència professional bàsica característica de cada títol.

6. Les adaptacions curriculars possibles només podran afectar la metodologia didàctica, les activitats i la prioritació i temporalització en la consecució dels objectius, així com els elements materials a utilitzar per l'alumnat.

Vint-i-u. Duració d'un cicle

1. La Direcció General d'Ensenyament podrà autoritzar l'ampliació de la duració d'un cicle per la complexitat que en determinats mòduls pot trobar este alumnat.

2. L'alumnat amb greus problemes d'audició, visió i motricitat o altres necessitats educatives especials degudament dictaminades, es podrà presentar a l'avaluació i qualificació d'un mateix mòdul professional fins a un màxim de sis vegades.

3. A l'alumnat amb greus problemes d'audició, visió i motricitat o altres necessitats educatives especials, degudament dictaminades, que haja esgotat el nombre màxim de convocatòries d'un mòdul professional sense haver-lo superat, se li podrà ampliar el nombre de convocatòries dels mòduls pendents, atenent les seues característiques pròpies i sempre que això afavorisca la finalització del cicle formatiu corresponent. La sol·licitud serà dirigida a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport que informarà la Direcció General corresponent, qui resoldrà.

3. La exención de calificación deberá contemplarse en las actas, en el libro de calificaciones del Bachillerato y en el expediente académico del alumno o alumna con la expresión "exento/a", incorporando al expediente una copia de la resolución del director general de Enseñanza por la que se autorizó la misma.

Decimoctavo. Expedición de título

El alumno o alumna que haya cursado el Bachillerato con adaptaciones curriculares o con exención en alguna de las materias y haya obtenido finalmente una calificación positiva, será propuesto para la expedición del correspondiente título de Bachiller.

Decimonoveno. Pruebas de acceso

1. A efectos de las pruebas de acceso a la universidad, la nota media del alumno/a que haya cursado los estudios de Bachillerato con exenciones de calificación, será la media aritmética de las materias con calificaciones.

2. El centro donde esté escolarizado el alumno o alumna con necesidades educativas especiales permanentes comunicará, con la necesaria antelación y a la universidad a la que está adscrito, el número y las características de los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales susceptibles de necesitar adaptaciones en las pruebas de acceso a la universidad.

IV. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS DE ATENCIÓN EDUCATIVA EN FORMACIÓN PROFESIONAL ESPECÍFICA

Vigésimo. Adaptaciones curriculares

1. Las adaptaciones curriculares en las enseñanzas de Formación Profesional se referirán a las adaptaciones posibles en los módulos de los ciclos formativos de grado medio y de grado superior.

2. En la realización de estas adaptaciones se consultará a los departamentos de la familia profesional correspondiente.

3. Los alumnos y alumnas con problemas graves de audición, visión motricidad u otras necesidades educativas especiales debidamente dictaminadas, dispondrán de las respectivas adaptaciones curriculares posibles (ACI) que faciliten su proceso educativo.

4. Las adaptaciones curriculares (ACI) las programará y aplicará el departamento didáctico de la familia profesional correspondiente en colaboración con el departamento de orientación.

5. Las adaptaciones curriculares no supondrán, en ningún caso, la eliminación de objetivos (capacidades terminales) relacionados con la competencia profesional básica característica de cada título.

6. Las adaptaciones curriculares posibles solamente podrán afectar a la metodología didáctica, a las actividades y a la priorización y temporalización en la consecución de los objetivos; así como a los elementos materiales a utilizar por el alumnado.

Vigésimo primero. Duración de un ciclo

1. La Dirección General de Enseñanza, podrá autorizar la ampliación de la duración de un ciclo, debido a la complejidad que en determinados módulos puede encontrar este alumnado.

2. Los alumnos y alumnas con graves problemas de audición, visión y motricidad u otras necesidades educativas especiales debidamente dictaminadas, se podrán presentar a la evaluación y calificación de un mismo módulo profesional hasta un máximo de seis veces.

3. Al alumnado con graves problemas de audición, visión y motricidad u otras necesidades educativas especiales debidamente dictaminadas, que haya agotado el número máximo de convocatorias de algún módulo profesional sin haberlo superado, se le podrá ampliar el número de convocatorias de los módulos pendientes, atendiendo a sus características propias y siempre que ello favorezca la finalización del ciclo formativo correspondiente. La solicitud será dirigida a la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte que informará a la Dirección General correspondiente, quien resolverá.

4. Queda exceptuat del que disposa l'anterior punt 2, el mòdul de formació en centres de treball, que es podrà realitzar en tres convocatòries.

Vint-i-dos. Procediment per a aplicar una adaptació curricular

La decisió de realitzar una adaptació curricular (ACI) la prendrà el conjunt del professorat del cicle a què pertany l'alumne o alumna, assessorat pel departament d'orientació o, si és el cas, per qui tinga atribuïdes les seues funcions, seguint el procediment següent:

a) Detectades les possibles necessitats educatives d'un alumne o alumna pel professorat del cicle a què pertany, el tutor o tutora del grup sol·licitarà l'avaluació psicopedagògica de l'alumne o alumna segons disposa l'apartat 10.

b) El departament didàctic, a proposta del professor o professora del mòdul i amb l'assessorament del departament d'orientació, efectuarà les adaptacions curriculars possibles necessàries.

c) L'avaluació dels aprenentatges d'este alumnat es realitzarà d'acord amb l'adaptació curricular estableida, prenent com a referència els criteris d'avaluació proposats que, en tot cas, asseguraran un nivell suficient i necessari de consecució de les capacitats terminals corresponents, imprescindibles per a aconseguir la titulació i la corresponent competència professional.

d) En les proves específiques que es convoquen, s'haurà d'adaptar la duració i les condicions de realització a les característiques d'este alumnat.

e) L'adaptació curricular formarà part de l'expedient acadèmic de l'alumne o alumna, i caldrà consignar la circumstància de la dita adaptació en l'apartat "Dades mèdiques o psicopedagògiques rellevants". Esta circumstància es reflectirà igualment en el llibre de qualificacions en l'apartat "Observacions".

f) En tot cas caldrà ajustar-se al que disposa la normativa vigent respecte als elements bàsics dels documents d'avaluació.

Vint-i-tres. Exempcions

En els cicles formatius de grau mitjà i grau superior no s'admetran exempcions de qualificació.

Vint-i-quatre. Expedició de certificat

1. L'alumnat amb necessitats educatives especials podrà cursar un o alguns dels mòduls professionals del cicle formatiu que es consideren més apropiats a les seues característiques personals de discapacitat a fi d'acreditar determinades competències professionals.

2. A l'alumnat que haja cursat i superat determinats mòduls d'un cicle formatiu o d'un programa de garantia social (PGS), se li expedirà el corresponent certificat d'estos i de les unitats de competència adquirides a través de la superació dels mòduls professionals associats a les dites unitats de competència.

Vint-i-cinc. Titulació

L'alumnat amb necessitats educatives especials que, havent comptat amb adaptacions curriculars, hagen obtingut una qualificació positiva en tots els mòduls que constitueixen el cicle formatiu, serà proposat per a l'expedició del corresponent títol de tècnic o tècnic superior en l'especialitat cursada.

Vint-i-sis. Reserva de places

De conformitat amb la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat, en els cursos de formació professional es reservarà un 3% del nombre de places per a persones amb discapacitat i, independentment del nombre de places convocades, caldrà garantir com a mínim la reserva d'una plaça per a persones amb discapacitat.

4. Queda exceptuado lo dispuesto en el anterior punto 2 el módulo de Formación en Centros de Trabajo, que se podrá realizar en tres convocatorias.

Vigésimo segundo. Procedimiento para aplicar una adaptación curricular

La decisión de realizar una adaptación curricular (ACI) la tomará el conjunto del profesorado del ciclo al que pertenece el alumno o alumna, asesorado por el departamento de orientación o, en su caso, por quien tenga atribuidas sus funciones, siguiendo el siguiente procedimiento:

a) Detectadas las posibles necesidades educativas de un alumno o alumna por el profesorado del ciclo al que pertenece, el tutor o tutora de dicho grupo solicitará la evaluación psicopedagógica del alumno o alumna a través de lo dispuesto en el apartado décimo.

b) El departamento didáctico, a propuesta del profesor o profesora del módulo y con el asesoramiento del departamento de orientación, efectuará las adaptaciones curriculares posibles necesarias.

c) La evaluación de los aprendizajes de este alumnado, se realizará de acuerdo con la adaptación curricular establecida, tomando como referencia los criterios de evaluación propuestos que, en todo caso, asegurarán un nivel suficiente y necesario de consecución de las capacidades terminales correspondientes, imprescindibles para conseguir la titulación y la correspondiente competencia profesional.

d) En la celebración de las pruebas específicas que se convoquen, se deberá adaptar la duración y las condiciones de realización de las mismas a las características de este alumnado.

e) La adaptación curricular formará parte del expediente académico del alumno o alumna, consignándose la circunstancia de dicha adaptación en el apartado "Datos médicos o psicopedagógicos relevantes". Esta circunstancia se reflejará igualmente en el libro de calificaciones en el apartado "Observaciones".

f) En todo caso se estará a lo dispuesto en la normativa vigente respecto a los elementos básicos de los documentos de evaluación.

Vigésimo tercero. Exenciones

En los ciclos formativos de grado medio y grado superior no se admitirán exenciones de calificación.

Vigésimo cuarto. Expedición de certificado

1. El alumnado con necesidades educativas especiales podrá cursar uno o varios de los módulos profesionales del ciclo formativo que se considere más apropiado a sus características personales de discapacidad con objeto de acreditar determinadas competencias profesionales.

2. Al alumnado que haya cursado y superado determinados módulos de un Ciclo Formativo o de un Programa de Garantía Social (PGS), se le expedirá el correspondiente certificado de los mismos y de las unidades de competencia adquiridas a través de la superación de los módulos profesionales asociados a dichas unidades de competencia.

Vigésimo quinto. Titulación

Los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales que, habiendo contado con adaptaciones curriculares hayan obtenido una calificación positiva en todos los módulos que constituyen el ciclo formativo, serán propuestos para la expedición del correspondiente título de Técnico o Técnico Superior en la especialidad cursada.

Vigésimo sexto. Reserva de plazas

De conformidad con la Ley 11/2003, de 10 de abril, de la Generalitat, sobre el Estatuto de las Personas con Discapacidad, en los cursos de formación profesional se reservará un 3% del número de plazas para personas con discapacidad, debiendo garantizarse como mínimo, independientemente del número de plazas convocadas, la reserva de una plaza para personas con discapacidad.

V. ALTRES MESURES COMPLEMENTÀRIES

Vint-i-set. Distribució de l'alumnat

Els alumnes amb necessitats educatives especials permanents escolaritzats en els centres d'educació secundària hauran d'estar distribuïts de forma homogènia entre tots els grups d'un mateix curs, excloent en la composició tot criteri discriminatori.

Vint-i-huit. Reducció de ràtio

En ESO, batxillerat i formació professional específica el nombre màxim d'alumnes amb necessitats educatives especials permanents serà de 2 per aula. En estes circumstàncies, per cada alumne amb necessitats educatives especials permanents, es reduirà la ràtio en 3 alumnes menys, sense perjuí dels desdoblaments establerts.

VI. RECURSOS PERSONALS

Vint-i-nou. Recursos personals

Els instituts i seccions d'educació secundària que escolaritzen alumnat amb necessitats educatives especials podran disposar dels següents recursos personals:

a) Professorat de l'especialitat de psicologia-pedagogia corresponent al cos de professors d'ensenyament secundari o professorat especialitzat en psicopedagogia.

b) Mestre o mestra d'educació especial de l'especialitat de pedagogia terapèutica.

c) Altres professionals, en funció de les necessitats dels centres: mestre o mestra d'educació especial de l'especialitat audició i llençatge, educador o educadora d'educació especial i fisioterapeuta.

Trenta. Distribució de recursos

La distribució dels recursos humans indicats en l'apartat 29 es farà d'acord amb els criteris següents:

a) Professorat de psicologia i pedagogia

a.1) Els instituts i seccions d'educació secundària que compten amb 12 o més unitats d'ESO o amb 8 unitats d'ESO i 4 de batxillerat o més, disposaran d'una dotació completa de professorat de psicopedagogia, sense perjuí de la resta de funcions i dedicació que reglamentàriament s'hi assignen. Podran sol·licitar, a través del procediment establert en l'apartat 32 i per a completar l'atenció a l'alumnat, recursos complementaris de psicopedagog a temps parcial o total; en este sentit, la resolució sobre la concessió es prendrà en funció de la grandària del centre i de les característiques de l'alumnat.

a.2) Els instituts i seccions d'educació secundària amb menys de 12 unitats sol·licitaran dotació de professorat de psicopedagogia en funció de les necessitats de l'alumnat.

b) Mestre o mestra d'educació especial de l'especialitat de pedagogia terapèutica

b.1) En tots els instituts i seccions d'educació secundària de 8 o més unitats d'ESO, per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials s'assignarà un mestre o mestra d'educació especial de l'especialitat de pedagogia terapèutica, la dedicació horària lectiva setmanal del qual serà de 18 hores.

En funció de les necessitats, els instituts i seccions d'educació secundària, tant si disposen com si no disposen de mestres de pedagogia terapèutica, podran sol·licitar recursos humans complementaris d'estos professionals a través del procediment exposat en l'apartat 32 d'esta orde. L'increment de la dotació es realitzarà en funció de les necessitats de l'alumnat amb necessitats educatives especials greus i permanentes o temporals, degudament justificades.

b.2) Per a sol·licitar la dotació o increment d'especialistes de pedagogia terapèutica, s'hauran de complir les condicions següents:

Que l'alumnat amb necessitats educatives especials permanentes o temporals requerisca adaptació curricular significativa (ACIS) en

V. OTRAS MEDIDAS COMPLEMENTARIAS

Vigésimo séptimo. Distribución del alumnado

Los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales permanentes escolarizados en los centros de Educación Secundaria deberán estar distribuidos de forma homogénea entre todos los grupos de un mismo curso, excluyendo en la composición de los mismos todo criterio discriminatorio.

Vigésimo octavo. Reducción de ratio

En ESO, Bachillerato y Formación Profesional Específica el número máximo de alumnos con necesidades educativas especiales permanentes será de 2 por aula. En estas circunstancias, por cada alumno con necesidades educativas especiales permanentes, se reducirá la ratio en 3 alumnos menos, sin perjuicio de los desdobles establecidos.

VI. RECURSOS PERSONALES

Vigésimo noveno. Recursos personales

Los institutos y secciones de Educación Secundaria que escolaricen alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales podrán disponer de los siguientes recursos personales:

a) Profesorado de la especialidad Psicología-Pedagogía correspondiente al cuerpo de profesores de Enseñanza Secundaria o profesorado especializado en Psicopedagogía.

b) Maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad de Pedagogía Terapéutica.

c) Otros profesionales, en función de las necesidades de los centros: maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad Audición y Lenguaje, educador o educadora de Educación Especial y fisioterapeuta.

Trigésimo. Distribución de recursos

La distribución de los recursos humanos indicados en el apartado 29º, se hará de acuerdo con los siguientes criterios:

a) Profesorado de Psicología y Pedagogía

a.1) Los institutos y secciones de Educación Secundaria que cuenten con 12 o más unidades de ESO o con 8 unidades de ESO y 4 de Bachillerato o más, dispondrán de una dotación completa de profesorado de psicopedagogía, sin perjuicio del resto de funciones y dedicación que reglamentariamente se le asignen. Podrán solicitar, a través del procedimiento establecido en el apartado 32º y para completar la atención al alumnado, recursos complementarios de psicopedagogo a tiempo parcial o total; en este sentido, la resolución sobre la concesión se tomará en función del tamaño del centro y de las características del alumnado.

a.2) Los institutos y secciones de Educación Secundaria con menos de 12 unidades solicitarán dotación de profesorado de psicopedagogía en función de las necesidades del alumnado.

b) Maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad de Pedagogía Terapéutica

b.1) En todos los institutos y secciones de Educación Secundaria de 8 o más unidades de ESO, para la atención al alumnado con necesidades educativas especiales se asignará un maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad de Pedagogía Terapéutica, cuya dedicación horaria lectiva semanal será de 18 horas.

En función de las necesidades, los institutos y secciones de Educación Secundaria, tanto si disponen como si no disponen de maestros de Pedagogía Terapéutica, podrán solicitar recursos humanos complementarios de estos profesionales a través del procedimiento expuesto en el apartado 32º de esta orden. El incremento de la dotación se realizará en función de las necesidades del alumnado con necesidades educativas especiales graves y permanentes o temporales, debidamente justificadas.

b.2) Para solicitar la dotación o incremento de especialistas de Pedagogía Terapéutica, se deberán cumplir las siguientes condiciones:

– Que el alumnado con necesidades educativas especiales permanentes o temporales requiera de adaptación curricular significa-

totes les àrees del currículum o en les tres àrees instrumentals (matemàtiques, castellà, valencià).

Que l'ACIS es referisca a:

Si són alumnes del 1r cicle d'ESO, el nivell del currículum adaptat ha de ser el corresponent al de 2n cicle de primària (3r i 4t curs).

Si són alumnes del 2n cicle d'ESO, el nivell del currículum adaptat ha de ser el corresponent al de 3r cicle de primària (5t i 6t curs).

b.3) Les seccions d'educació secundària de menys de 8 unitats de l'ESO que no disposen de dotació d'especialistes de pedagogia terapèutica s'han d'ajustar a les ràtios següents:

Quan hi haja entre 6 i 11 alumnes amb necessitats educatives especials greus i permanents o temporals, degudament justificades, objecte d'ACIS, preferentment en totes les àrees del currículum o en les tres àrees instrumentals (matemàtiques, castellà, valencià), s'atribuirà una dotació a mitja jornada d'especialista de pedagogia terapèutica.

Quan hi haja entre 12 i 20 alumnes amb necessitats educatives especials greus i permanents o temporals, degudament justificades, objecte d'ACIS, preferentment en totes les àrees del currículum o en les tres àrees instrumentals (matemàtiques, castellà, valencià), s'atribuirà una dotació completa d'especialista de pedagogia terapèutica.

b.4) En tots els instituts i seccions d'educació secundària de 8 o més unitats d'ESO, que ja compten amb un especialista de pedagogia terapèutica per a incrementar la dita dotació, s'hauran d'ajustar a les ràtios següents:

Quan hi haja entre 21 i 30 alumnes amb necessitats educatives especials greus i permanents o temporals, degudament justificades, objecte d'ACIS, preferentment en totes les àrees del currículum o en les tres àrees instrumentals (matemàtiques, castellà, valencià), s'atribuirà una dotació completa d'especialista de pedagogia terapèutica.

Quan hi haja entre 31 i 40 alumnes amb necessitats educatives especials greus i permanents o temporals, degudament justificades, objecte d'ACIS, preferentment en totes les àrees del currículum o en les tres àrees instrumentals (matemàtiques, castellà, valencià), s'atribuirà una dotació completa d'especialista de pedagogia terapèutica.

c) Mestre o mestra d'educació especial de l'especialitat d'audició i llenguatge

La intervenció del mestre o mestra d'Educació Especial de l'especialitat Audició i Llenguatge s'ajustarà als criteris següents:

<i>Trastorn*</i>	<i>Prioritat</i>	<i>Nre. de sessions** setmanals</i>
Sordesa profunda i severa	1	5
Disfasià-TEL/Afàsia	2	3-4
Hipoacusia mitjana	3	3-4
Disàrtria	4	2-3
Disfèmia	5	2
Disfonia	6	2
Disglòssia	7	2

*En el cas que es mantinguin en l'ESO altres trastorns no assenyalats, podrán ser atendidos.

**Les sessions no podrán tindre una duració menor de 30 minuts.

d) Educador o educadora d'educació especial

1. L'educador o educadora d'educació especial, si bé podrà estar adscrit a un institut de secundària, desenvoluparà les seues funcions –legalment establides– en els distints centres públics de la localitat que s'indique en l'expediente de creació del lloc correspondiente.

2. La ràtio d'educador per nombre d'alumnes amb necessitats educatives especials vinculades a la seua actuació serà la següent:

- Alumnat amb discapacitat motòrica: 1/ 4-5
- Alumnat amb trastorn generalitzat del desenvolupament: 1/ 3-5
- Alumnat amb retard mental moderat: 1/ 25-40

tiva (ACIS) en todas las áreas del currículo o en las tres áreas instrumentales (matemáticas, castellano, valenciano).

– Que la ACIS se refiera a:

– Si son alumnos del 1er ciclo de ESO, el nivel del currículo adaptado debe ser el correspondiente al de 2º ciclo de Primaria (3º y 4º curso).

– Si son alumnos del 2º ciclo de ESO, el nivel del currículo adaptado debe ser el correspondiente al de 3er ciclo de Primaria (5º y 6º curso).

b.3) Las secciones de Educación Secundaria de menos de 8 unidades de la ESO que no disponen de dotación de especialistas de Pedagogía Terapéutica se deben ajustar a las siguientes ratios:

– Cuando haya entre 6 y 11 alumnos con necesidades educativas especiales graves y permanentes o temporales, debidamente justificadas, objeto de ACIS, preferentemente en todas las áreas del currículo o en las tres áreas instrumentales (matemáticas, castellano, valenciano), se atribuirá una dotación a media jornada de especialista de Pedagogía Terapéutica.

– Cuando haya entre 12 y 20 alumnos con necesidades educativas especiales graves y permanentes o temporales, debidamente justificadas, objeto de ACIS, preferentemente en todas las áreas del currículo o en las tres áreas instrumentales (matemáticas, castellano, valenciano), se atribuirá una dotación completa de especialista de Pedagogía Terapéutica.

b.4) En todos los institutos y secciones de Educación Secundaria de 8 o más unidades de ESO, que ya cuentan con un especialista de Pedagogía Terapéutica para incrementar dicha dotación se deberán ajustar a las siguientes ratios:

– Cuando haya entre 21 y 30 alumnos con necesidades educativas especiales graves y permanentes o temporales, debidamente justificadas, objeto de ACIS, preferentemente en todas las áreas del currículo o en las tres áreas instrumentales (matemáticas, castellano, valenciano), se atribuirá una dotación a media jornada de especialista de Pedagogía Terapéutica.

– Cuando haya entre 31 y 40 alumnos con necesidades educativas especiales graves y permanentes o temporales, debidamente justificadas, objeto de ACIS, preferentemente en todas las áreas del currículo o en las tres áreas instrumentales (matemáticas, castellano, valenciano), se atribuirá una dotación completa de especialista de Pedagogía Terapéutica.

c) Maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad de Audición y Lenguaje

La intervención del maestro o maestra de Educación Especial de la especialidad Audición y Lenguaje se ajustará a los siguientes criterios:

<i>Trastorno*</i>	<i>Prioridad</i>	<i>Nº de sesiones** semanales</i>
Sordera profunda y severa	1	5
Disfasia-TEL/Afasia	2	3-4
Hipoacusia media	3	3-4
Disartria	4	2-3
Disfemia	5	2
Disfonía	6	2
Disglosia	7	2

*En el caso de que se mantengan en la ESO otros trastornos no señalados, podrán ser atendidos.

**Las sesiones no podrán tener una duración menor de 30 minutos.

d) Educador o educadora de Educación Especial.

1. El educador o educadora de Educación Especial, si bien podrá estar adscrito a un instituto de Secundaria, desarrollará sus funciones –legalmente establecidas– en los distintos centros públicos de la localidad que se indique en el expediente de creación del puesto correspondiente.

2. La ratio de educador por número de alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales vinculadas a su actuación será la siguiente:

- Alumnado con discapacidad motórica: 1/ 4-5
- Alumnado con trastorno generalizado del desarrollo: 1/ 3-5
- Alumnado con retraso mental moderado: 1/ 25-40

e) La prestació de serveis a càrrec d'altres professionals relacionats amb l'educació especial, com ara fisioterapeuta, podrà fer-se a través del servei d'atenció ambulatoria i prèvia a l'escolarització (SAAPE) existent en els actuals centres específics d'educació especial, unitats especialitzades d'educació especial i en determinats col·legis d'educació primària que escolaritzen preferentment alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat motòrica.

Trenta-u. Ràtio en els programes i aules especialitzades

En el cas dels centres amb programes específics o que compten amb aules especialitzades, s'adaptaran estos ràtios a les necessitats específiques del seu alumnat, en la mesura que es vagen autoritzant les dites aules o programes.

Trenta-dos. Procediment de sol·licitud de recursos personals complementaris

El procediment de sol·licitud de recursos personals complementaris per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials escolaritzat en els instituts i seccions d'educació secundària, de titularitat de la Generalitat Valenciana, serà el següent:

1. El centre docent iniciarà el procés de sol·licitud a través d'un escrit motivat emés pel director o directora i dirigit a la Direcció Territorial corresponent. L'escrit haurà d'incloure necessàriament:

- Informació sobre el context i les característiques del centre.
- Les necessitats educatives de l'alumnat.
- La relació de recursos humans amb què compte el centre per a poder atendre estes necessitats.

2. La sol·licitud haurà d'anar acompañada dels documents següents:

a) Informe sociopsicopedagògic corresponent a cada un dels alumnes i les alumnes susceptibles de rebre la dita atenció.

b) Informes complementaris individuals (mèdics, socials,...) que es consideren oportunes elaborats per altres professionals o institucions; així com el certificat de minusvalidesa.

c) Certificat que acredite l'aprovació, per part del consell escolar del centre, de la sol·licitud de l'esmentat recurs personal.

d) En el cas que el recurs sol·licitat siga el de fisioterapeuta: informe mèdic actualitzat emés, preferentment, pels metges adscrits a l'SPE o pel metge especialista del centre de salut de la zona, en què es determine l'actuació rehabilitadora necessària per als alumnes per als quals se sol·licita la dotació de fisioterapeuta.

3. La documentació ressenyada s'enviarà a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport, on l'inspector o inspectora corresponent informarà sobre la idoneïtat de la proposta i els possibles recursos existents en l'entorn per a l'atenció educativa de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

4. Amb posterioritat, l'expedient s'enviarà a la Direcció General de Personal Docent, que després de sol·licitar els informes oportuns a la Direcció General d'Ensenyament, Servei d'Ordenació Acadèmica, resoldrà.

5. En el traspàs d'informació es tindrà en compte allò que s'indica en l'apartat 8 d'esta orde.

6. El termini de sol·licitud d'estos recursos humans complementaris serà el comprés entre el 30 de maig i el 10 de juliol. En este cas, els recursos humans complementaris concedits, tindran validesa únicament per al següent curs escolar.

7. Excepcionalment, s'admetran sol·licituds fora de termini si concorren circumstàncies que no hagen pogut ser previstes i queden degudament justificades. En este cas, els recursos humans complementaris concedits tindran validesa únicament per al curs escolar en què se sol·liciten.

8. Per a continuar comptant amb el recurs complementari per a posteriors cursos, s'haurà de sol·licitar curs a curs en el termini indicat en el punt 6 d'este mateix apartat.

e) La prestación de servicios a cargo de otros profesionales relacionados con la Educación Especial, tales como fisioterapeuta, podrá hacerse a través del servicio de atención ambulatoria y previa a la escolarización (SAAPE) existente en los actuales centros específicos de Educación Especial, unidades especializadas de Educación Especial y en determinados colegios de Educación Primaria que escolarizan preferentemente alumnado con necesidades educativas especiales derivadas de discapacidad motórica.

Trigésimo primero. Ratio en los programas y aulas especializadas

En el caso de los centros con programas específicos o que cuenten con aulas especializadas, se adaptarán estas ratios a las necesidades específicas de su alumnado, en la medida que se vayan autorizando dichas aulas o programas.

Trigésimo segundo. Procedimiento de solicitud de recursos personales complementarios

El procedimiento de solicitud de recursos personales complementarios para la atención al alumnado con necesidades educativas especiales escolarizado en los institutos y secciones de Educación Secundaria, de titularidad de la Generalitat Valenciana, será el siguiente:

1. El centro docente iniciará el proceso de solicitud a través de un escrito motivado emitido por el director o directora y dirigido a la Dirección Territorial correspondiente. El escrito deberá incluir necesariamente:

- Información acerca del contexto y las características del propio centro.
- Las necesidades educativas del alumnado.
- La relación de recursos humanos con los que cuenta el centro para poder atender estas necesidades.

2. La solicitud deberá ir acompañada de los siguientes documentos:

a) Informe socio-psicopedagógico correspondiente a cada uno de los alumnos y alumnas susceptibles de recibir dicha atención.

b) Informes complementarios individuales (médicos, sociales,...) que se consideren oportunos elaborados por otros profesionales o instituciones; así como el certificado de minusvalía.

c) Certificado que acredite la aprobación, por parte del consejo escolar del centro, de la solicitud de dicho recurso personal.

d) En el supuesto de que el recurso solicitado sea el de fisioterapeuta: informe médico actualizado emitido, preferentemente, por los médicos adscritos al SPE o por el médico especialista del centro de salud de la zona, en el que se determine la actuación rehabilitadora necesaria para los alumnos y alumnas para los que se solicita la dotación de fisioterapeuta.

3. La documentación reseñada se enviará a la Dirección Territorial de Cultura, Educación y Deporte, donde el inspector o inspectora correspondiente informará acerca de la idoneidad de la propuesta y de los posibles recursos existentes en el entorno para la atención educativa del alumnado con necesidades educativas especiales.

4. Con posterioridad, el expediente se enviará a la Dirección General de Personal Docente, que tras solicitar los informes oportunos a la Dirección General de Enseñanza, Servicio de Ordenación Académica, resolverá.

5. En el traspaso de información se tendrá en cuenta lo indicado en el apartado octavo de esta orden.

6. El plazo de solicitud de estos recursos humanos complementarios será el comprendido entre el 30 de mayo y el 10 de julio. En este caso, los recursos humanos complementarios concedidos, tendrán validez únicamente para el siguiente curso escolar.

7. Excepcionalmente, se admitrán solicitudes fuera de plazo si concorren circunstancias que no hayan podido ser previstas y queden debidamente justificadas. En este caso, los recursos humanos complementarios concedidos tendrán validez únicamente para el curso escolar en el que se solicitan.

8. Para continuar contando con el recurso complementario para posteriores cursos, se deberá solicitar curso a curso en el plazo indicado en el punto 6 de este mismo apartado.

VII. RECURSOS MATERIALES

Trenta-tres. Ajudes tècniques individuals

En els centres sostinguts amb fons públics, la direcció del centre, vist l'expedient corresponent, podrà sol·licitar les ajudes tècniques individuals per a l'accés al currículum segons disposa la normativa vigent.

VIII. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Trenta-quatre. Inclusió de l'alumnat

El consell escolar del centre, en aprovar les directrius de les activitats complementàries, procurarà la màxima integració de tot l'alumnat, i per a això adaptarà les condicions de realització a les característiques de l'alumnat amb necessitats educatives especials.

IX. FORMACIÓ DEL PROFESSORAT

Trenta-cinc. Activitats de formació

1. L'equip directiu, al coordinar les activitats de perfeccionament del professorat, planificarà per a tot el professorat accions formatives relacionades amb les necessitats educatives especials.

2. Esta formación se hará extensiva a todos los profesores tutores dado que afecta a todos los alumnos y alumnas del centro docente.

3. A este respecto, el equipo directivo del centro podrá solicitar la colaboración de los asesores y asesoras de la red de CEFIRE de la Comunidad Valenciana.

X. DIFUSIÓ DE LA INFORMACIÓ

Trenta-sis. Mesures complementàries

1. En elaborar i difondre informació corresponent a qualsevol aspecte del centre que afecte l'alumnat, es procurarà facilitar la informació a l'alumnat amb necessitats educatives especials permanentes en codis accessibles per a ells. Esta informació, a més, es presentarà en llocs de fàcil accés i visibles per tots.

2. Així mateix es realitzarà la corresponent adaptació de materials i de mobiliari.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

A fi d'aconseguir una adequada atenció educativa, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport podrà establir programes específics dirigits a l'alumnat amb necessitats educatives especials greus i permanentes, quan la resposta a les dites necessitats requerís dotacions i equipaments singulars o una especialització professional difícilment generalitzable.

La proposta d'incorporació a estos programes la realitzarà l'SPE de zona o sector corresponent a l'inici de l'escolarització en secundària i el departament d'orientació on assistisca l'alumne en la resta de casos. Requerirà informe favorable de la Inspecció Educativa i autorització de la Direcció General d'Ensenyament.

L'alumnat amb necessitats educatives especials la discapacitat del qual li impossibilita accedir als cicles formatius de grau mitjà i grau superior, podrà incorporar-se als programes de garantia social en qualsevol de les seues distinques modalitats: formació-ocupació, iniciació professional (sempre que puguen desenvolupar-la), o la dirigida a alumnes amb necessitats educatives especials. Estos programes els prepararan per a l'exercici d'activitats professionals en oficis o ocupacions d'acord amb les seues capacitats i expectatives personals.

Així mateix podran incorporar-se en les condicions requerides, als programes per a la transició a la vida adulta (TVA) que s'imparten en els centres específics d'educació especial.

VII. RECURSOS MATERIALES

Trigésimo tercero. Ayudas técnicas individuales

En los centros sostenidos con fondos públicos, la dirección del centro, visto el expediente correspondiente, podrá solicitar las ayudas técnicas individuales para el acceso al currículo según dispone la normativa vigente.

VIII. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Trigésimo cuarto. Inclusión del alumnado

El consejo escolar del centro, al aprobar las directrices de las actividades complementarias, procurará la máxima integración de todo el alumnado, y para ello adaptará las condiciones de realización de las mismas a las características de los alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales.

IX. FORMACIÓN DEL PROFESORADO

Trigésimo quinto. Actividades de formación

1. El equipo directivo, al coordinar las actividades de perfeccionamiento del profesorado, planificará para todo el profesorado acciones formativas relacionadas con las necesidades educativas especiales.

2. Esta formación se hará extensiva a todos los profesores tutores dado que afecta a todos los alumnos y alumnas del centro docente.

3. A este respecto, el equipo directivo del centro podrá solicitar la colaboración de los asesores y asesoras de la red de CEFIRE de la Comunidad Valenciana.

X. DIFUSIÓN DE LA INFORMACIÓN

Trigésimo sexto. Medidas complementarias

1. Al elaborar y difundir información correspondiente a cualquier aspecto del centro que afecte a los alumnos y alumnas del mismo, se cuidará el facilitar al alumnado con necesidades educativas especiales permanentes dicha información en códigos accesibles para ellos. Esta información, además, se presentará en lugares de fácil acceso y visibles por todos.

2. Asimismo se realizará la correspondiente adaptación de materiales y de mobiliario.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera

Con objeto de conseguir una adecuada atención educativa, la Conselleria de Cultura, Educación y Deporte podrá establecer progrmas específicos dirigidos a alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales graves y permanentes, cuando la respuesta a dichas necesidades requiera de dotaciones y equipamientos singulares o de una especialización profesional difícilmente generalizable.

La propuesta de incorporación a estos programas la realizará el SPE de zona o sector correspondiente al inicio de la escolarización en Secundaria y el departamento de orientación donde asista el alumno en el resto de casos. Requerirá informe favorable de la Inspección Educativa y autorización de la Dirección General de Enseñanza.

Aquellos alumnos y alumnas con necesidades educativas especiales cuya discapacidad les imposibilite acceder a los Ciclos Formativos de Grado Medio y Grado Superior podrán incorporarse a los Progamas de Garantía Social en cualquiera de sus distintas modalidades: formación-empleo, iniciación profesional (siempre que puedan desarrollarla), o la dirigida a alumnos con necesidades educativas especiales. Estos programas les prepararán para el ejercicio de actividades profesionales en oficios u ocupaciones acordes con sus capacidades y expectativas personales.

Asimismo podrán incorporarse en las condiciones requeridas, a los progrmas para la Transición a la Vida Adulta (TVA) que se imparten en los centros específicos de Educación Especial.

Segona

L'administració educativa, a través de la Inspecció Educativa, vetlarà pel compliment del que disposa la present orde.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades aquelles normes contràries a esta orde.

DISPOSICIONS FINALS*Primera*

Esta norma entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Segona

Es faculta la Direcció General d'Ensenyament i la Direcció General de Personal Docent perquè resolguen allò que corresponga quant a l'aplicació i desenvolupament de la present orde en l'àmbit de les seues respectives competències.

València, 14 de març de 2005

El conseller de Cultura, Educació i Esport,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

Segunda

La administración educativa, a través de la Inspección Educativa, velará por el cumplimiento de lo dispuesto en la presente orden.

DISPOSICIÓN DEROGATORIA

Quedan derogadas aquellas normas contrarias a esta orden.

DISPOSICIONES FINALES*Primera*

Esta norma entrará en vigor al día siguiente de su publicación en el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*.

Segunda

Se faculta a la Dirección General de Enseñanza y a la Dirección General de Personal Docente para que resuelvan lo procedente en cuanto a la aplicación y desarrollo de la presente orden en el ámbito de sus respectivas competencias.

Valencia, 14 de marzo de 2005

El conseller de Cultura, Educación y Deporte,
ALEJANDRO FONT DE MORA TURÓN

ANNEX

DOCUMENT PROPOSTA PER A L'avaluació psicopedagògica de l'alumne/a

Dades inicials

DADES DEL CENTRE I DE L'ALUMNE/A

CENTRE/LOCALITAT:	
NOM I COGNOMS ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
NOM DELS PARES:	
ADREÇA:	TELÈFON:
TUTOR/TUTORA:	
1) DADES RELLEVANTS DE LA HISTÒRIA I DESENVOLUPAMENT GENERAL DE L'ALUMNE/A :	
EVOLUCIÓ-SALUT:	
ESCOLAR:	
FAMILIAR:	
ALTRES:	
2) NIVELL ACTUAL DE COMPETÈNCIES:	
ASSIGNATURA/MODUL	
CONEIXEMENTS ADQUIRITS	
DIFICULTATS O PROBLEMES QUE PRESENTA	
3) DESCRIPCIÓ DE LES PRINCIPALS MESURES ADOPTADES PER A LA SEUA ATENCIÓ EDUCATIVA FINS ESTE MOMENT:	
4) ALTRES INFORMACIONS QUE ES CONSIDEREN D'INTERÉS	

_____, _____, de _____ de _____
 Rebut

El tutor/a	El professor/a de l'assignatura/ mòdul	El psicopedagog/a
Firmat	Firmat	Firmat

AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA DE LES NECESSITATS EDUCATIVES
ESPECIALS DADES DEL
CENTRE I DE L'ALUMNE/A
DADES DEL CENTRE I DE L'ALUMNE/A

CENTRE/LOCALITAT	
NOM I COGNOMS ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
DATA DE L'INFORME:	
MOTIU DE L'AVALUACIÓ:	
PROFESSIONALS QUE INTERVENEN:	
INSTRUMENTS UTILITZATS:	
1) DADES RELLEVANTS DE LA HISTÒRIA I DESENVOLUPAMENT GENERAL EVOLUTIU – SALUT: Dades de salut rellevants que puguen incidir en els seus aprenentatges escolars. INFORMACIÓ DEL CONTEXTE ESCOLAR: Interacció amb el medi escolar, especialment amb el professorat i els seus companys. INFORMACIÓ DEL CONTEXTE FAMILIAR – SOCIAL: Dades relatives a la convivència familiar i a la interacció social que influïsquen en el seu aprenentatge escolar.	
2) NIVELL ACTUAL DE COMPETÈNCIES 3) CAPACITATS COGNITIVES I ESTIL D'APRENENTATGE: Habilitats cognitives i manipulatives, hàbits i ritme de treball, estratègies de comprensió i generalització d'aprenentatges. 4) ALTRES FACTORS: Actitud cap a l'àmbit escolar, motivacions i interessos rellevants 5) CONCLUSIONS:	

_____, _____, de _____ de _____

El psicopedagog/a

Firmat

INFORME PSICOPEDAGÒGIC

CENTRE/LOCALITAT:	
NOM I COGNOMS ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
DATA DE L'INFORME:	

D'acord amb l'avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials de l'alumne o alumna realitzada el dia: _____, s'emet l'informe següent:

Manifesta necessitats educatives especials:	Derivades de:
( ) permanents	( ) discapacitat física ( ) discapacitat sensorial ( ) discapacitat psíquica ( ) greu trastorn de la personalitat ( ) greu trastorn de conducta
( ) temporals	

( ) No és procedent la realització de l'adaptació curricular individual significativa, sinó la següent mesura o mesures: (proposar activitats que estimulen, mesures de suport i reforç en els aspectes teòrics i instrumentals del currículum...).

-
-
-

( ) És procedent la realització de l'adaptació curricular individual significativa. Per a això es realitza la següent:

PROPOSTA ESPECÍFICA D'ACTUACIÓ	
ASSIGNATURA:	
METODOLOGIA:	
AVALUACIÓ:	
OPTATIVA/ES PREFERENT/S	

CONCLUSIONS I ORIENTACIÓ:

_____, __ de _____, de _____

El psicopedagog/a

Firmat

DOCUMENT D'ADAPTACIÓ CURRICULAR INDIVIDUAL SIGNIFICATIVA (ACIS)

CENTRE: CODI:	NOM I COGNOMS:		
LOCALITAT:	CURS:	GRUP:	DATA:

ASSIGNATURA

OBJECTIUS ESPECÍFICS	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	RESPONSABLE/S	MATERIALS DIDÀCTICS	DATA AVALUACIÓ

ASSIGNATURA

OBJECTIUS ESPECÍFICS	CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	RESPONSABLE/S	MATERIALS DIDÀCTICS	DATA AVALUACIÓ

_____, de _____ de _____

El professor/a de l'assignatura

El tutor/a

Firmat:

Firmat:

**DOCUMENT DE SEGUIMENT DE L'ADAPTACIÓ CURRICULAR INDIVIDUAL
SIGNIFICATIVA (ACIS)**

CENTRE: CODI:	NOM I COGNOMS:		
LOCALITAT:	CURS:	GRUP:	DATA:

AVALUACIÓ	ASSISTENTS	ACORDS-PROPOSTES
PRIMERA		
SEGONA		
TERCERA	INFORME FINAL D'AVALUACIÓ	
	VALORACIÓ GENERAL DE L'ALUMNE/A	
	PROPOSTES PER AL PRÒXIM CURS	

_____ , de _____ de _____

El professor/a de l'assignatura

El tutor/a

Firmat

Firmat

DOCUMENT PROPOSTA D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

Dades inicials

DADES DEL CENTRE I DE L'ALUMNE/A

CENTRE/LOCALITAT:	
NOM I COGNOMS ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
NOM DELS PARES:	
ADREÇA:	TELÈFON:
TUTOR/TUTORA:	
1) DADES RELLEVANTS DE LA HISTORIA I DESENTROLLAMENT GENERAL DE L'ALUMNE/A :	
EVOLUCIÓ-SALUT:	
ESCOLAR:	
FAMILIAR:	
ALTRES:	
2) DIFICULTATS O PROBLEMES QUE PRESENTA EN ASSIGNATURA/MÒDUL:	
PERSONALS	
MATERIALS	
3) DETECCIÓ DE NECESSITATS EN ASSIGNATURA/MÒDUL:	
4) ALTRES INFORMACIONS QUE ES CONSIDEREN D'INTERÉS	

_____, _____, de _____ de _____
 Rebut
 El tutor/a   El professor/a de l'assignatura/
                                   mòdul   El psicopedagog/a

Firmat

Firmat

Firmat

**DOCUMENT D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM
avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials
daades del centre i de l'alumne/a**

CENTRE/LOCALITAT	
NOM I COGNOM ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
DATA DE L'INFORME:	
MOTIU DE L' AVALUACIÓ:	
PROFESSIONALS QUE INTERVENEN:	
INSTRUMENTS UTILITZATS:	
1) DADES RELLEVANTS DE LA HISTORIA I DESENROTLLAMENT GENERAL EVOLUTIU – SALUT: Dades de salut rellevants que puguen incidir en els seus aprenentatges escolars. INFORMACIÓ DEL CONTEXTE ESCOLAR: Interacció amb el medi escolar, especialment amb el professorat i els seus companys. INFORMACIÓ DEL CONTEXTE FAMILIAR – SOCIAL: Dades relatives a la convivència familiar i a la interacció social que influïsquen en el seu aprenentatge escolar.	
2) NIVELL ACTUAL DE COMPETÈNCIES: 3) CAPACITATS COGNITIVES I ESTIL D'APRENENTATGE: Habilitats cognitives i manipulatives, hàbits i ritme de treball, estratègies de comprensió i generalització d'aprenentatges. 4) ALTRES FACTORS: Actitud, cap a l'àmbit escolar, motivacions i interessos rellevants. 5) CONCLUSIONS:	

_____, _____, de _____ de _____

El psicopedagog/a

Firmat

**DOCUMENT D'ADAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM
INFORME PSICOPEDAGÒGIC**

CENTRE/LOCALITAT:	
NOM I COGNOMS ALUMNE/A	CURS: GRUP:
DATA DE NAIXEMENT:	EDAT:
DATA DE L'INFORME:	

D'acord amb l'avaluació psicopedagògica de les necessitats educatives especials de l'alumne o alumna realitzada el dia: _____, s'emmet el següent informe:

- ( ) No és procedent la realització d'adaptació d'accés al currículum.
 ( ) És procedent la realització d'adaptació d'accés al currículum. Per això, es realitza la següent:

PROPOSTA D'APAPTACIÓ D'ACCÉS AL CURRÍCULUM

JUSTIFICACIÓ	
Presenta necessitats educatives especials derivades de condicions personals de discapacitat:	
☐ motora ☐ sensorial ☐ psíquica	
que li impeden la utilització dels mitjans ordinaris d'accés al sistema educatiu	
PROPOSTA D'ADAPTACIÓ D'ELEMENTS D'ACCÈS AL CURRÍCULUM	
MATERIALS INDIVIDUALS	
INTERVENCIÓ DE PROFESSIONALS	

OBSERVACIONS:

_____, _____ de _____ de _____

El psicopedagog/a

Rebut
El director/a

Firmat

Firmat

ANEXO

DOCUMENTO PROPUESTA PARA LA EVALUACIÓN PSICOPEDAGÓGICA DEL ALUMNO/A

DATOS DEL CENTRO Y DEL ALUMNO/A

CENTRO/LOCALIDAD:

NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
NOMBRE DE LOS PADRES:	
DIRECCIÓN:	TELÉFONO:
TUTOR/TUTORA:	
1) DATOS RELEVANTES DE LA HISTORIA Y DESARROLLO GENERAL DEL ALUMNO/A :	
EVOLUCIÓN-SALUD:	
ESCOLAR:	
FAMILIAR:	
OTROS:	
2) NIVEL ACTUAL DE COMPETENCIAS:	
ASIGNATURA/MODULO	
CONOCIMIENTOS ADQUIRIDOS	
DIFICULTADES O PROBLEMAS QUE PRESENTA	
3) DESCRIPCIÓN DE LAS PRINCIPALES MEDIDAS ADOPTADAS PARA SU ATENCIÓN EDUCATIVA HASTA ESTE MOMENTO:	
4) OTRAS INFORMACIONES QUE SE CONSIDEREN DE INTERÉS	

_____, a, _____, de _____ de _____
 Recibido
 El/La Tutor/a   El Profesor/a de la/s asignatura/s   El/La Psicopedagogo/a
 Módulo

Fdo.

Fdo.

Fdo.

EVALUACIÓN PSICOPEDAGÓGICA DE LAS NECESIDADES EDUCATIVAS
ESPECIALES
DATOS DEL CENTRO Y DEL ALUMNO/A

CENTRO/LOCALIDAD	
NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
FECHA DEL INFORME:	
MOTIVO DE LA EVALUACIÓN:	
PROFESIONALES QUE INTERVIENEN:	
INSTRUMENTOS UTILIZADOS:	
1) DATOS RELEVANTES DE LA HISTORIA Y DESARROLLO GENERAL EVOLUTIVO – SALUD: Datos de salud relevantes que puedan incidir en sus aprendizajes escolares.	
INFORMACIÓN DEL CONTEXTO ESCOLAR: Interacción con el medio escolar, especialmente con el profesorado y sus compañeros.	
INFORMACIÓN DEL CONTEXTO FAMILIAR – SOCIAL: Datos relativos a la convivencia familiar y a la interacción social que influyan en su aprendizaje escolar.	
2) NIVEL ACTUAL DE COMPETENCIAS	
3) CAPACIDADES COGNITIVAS Y ESTILO DE APRENDIZAJE: Habilidades cognitivas y manipulativas, hábitos y ritmo de trabajo, estrategias de comprensión y generalización de aprendizajes.	
4) OTROS FACTORES: Actitud hacia el ámbito escolar, motivaciones e intereses relevantes	
5) CONCLUSIONES:	

_____ a, _____, de _____ de _____

El/La Psicopedagogo/a

Fdo.

INFORME PSICOPEDAGÓGICO

CENTRO/LOCALIDAD:

NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
FECHA DEL INFORME:	

De acuerdo con la evaluación psicopedagógica de las necesidades educativas especiales del alumno o alumna realizada el día: _____, se emite el siguiente Informe:

Manifiesta necesidades educativas especiales:	Derivadas de:
( ) permanentes	( ) discapacidad física
	( ) discapacidad sensorial
	( ) discapacidad psíquica
	( ) grave trastorno de la personalidad
( ) temporales	( ) grave trastorno de conducta

( ) No procede la realización de la adaptación curricular individual significativa, sino la/s siguiente/s medida/s: (proponer actividades que estimulen..., medidas de apoyo y refuerzo en los aspectos teóricos e instrumentales del currículum..,

-
-
-

( ) Procede la realización de la adaptación curricular individual significativa. Para ello se realiza la siguiente:

PROPUESTA ESPECÍFICA DE ACTUACIÓN	
ASIGNATURA:	
METODOLOGÍA:	
EVALUACIÓN:	
OPTATIVA/S PREFERENTE/S	

CONCLUSIONES Y ORIENTACIÓN:

_____ a, ____ de _____, de _____

El/La Psicopedagogo/a

Fdo.

DOCUMENTO DE ADAPTACIÓN CURRICULAR INDIVIDUAL SIGNIFICATIVA (ACIS)

CENTRO: CÓDIGO: LOCALIDAD:	NOMBRE Y APELLIDOS:

ASIGNATURA	OBJETIVOS ESPECÍFICOS	CONTENIDOS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN	RESPONSABLE/S	MATERIALES DIDÁCTICOS	FECHA EVALUACIÓN

ASIGNATURA	OBJETIVOS ESPECÍFICOS	CONTENIDOS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN	RESPONSABLE/S	MATERIALES DIDÁCTICOS	FECHA EVALUACIÓN

a, de _____ de _____

El/la Profesor/a de la asignatura

Fdo.:

El Tutor/a

Fdo.:

DOCUMENTO DE SEGUIMIENTO DE LA ADAPTACIÓN CURRICULAR INDIVIDUAL SIGNIFICATIVA (ACIS)

CENTRO: CÓDIGO: LOCALIDAD:	NOMBRE Y APELLIDOS:
	CURSO: GRUPO: FECHA:

EVALUACIÓN PRIMERA	ASISTENTES	ACUERDOS-PROPUESTAS
SEGUNDA		
TERCERA	INFORME FINAL DE EVALUACIÓN	
	VALORACIÓN GENERAL DEL ALUMNO/A	
	PROPUESTAS PARA EL PRÓXIMO CURSO	

_____ a, de _____ de _____

El/La Profesor/a de la asignatura

Fdo.:
Fdo.

DOCUMENTO PROPUESTA DE ADAPTACIÓN DE ACCESO AL CURRÍCULO*Datos iniciales***DATOS DEL CENTRO Y DEL ALUMNO/A**

CENTRO/LOCALIDAD:	
NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
NOMBRE DE LOS PADRES:	
DIRECCIÓN:	TELÉFONO:
TUTOR/TUTORA:	
1) DATOS RELEVANTES DE LA HISTORIA Y DESARROLLO GENERAL DEL ALUMNO/A :	
EVOLUCIÓN-SALUD:	
ESCOLAR:	
FAMILIAR:	
OTROS:	
2) DIFICULTADES O PROBLEMAS QUE PRESENTA EN ASIGNATURA/MÓDULO:	
PERSONALES	MATERIALES
3) DETECCIÓN DE NECESIDADES EN ASIGNATURA/MÓDULO:	
4) OTRAS INFORMACIONES QUE SE CONSIDEREN DE INTERÉS	

_____ a, _____, de _____ de _____
 Recibido

El/La Tutor/a

El Profesor/a de la/s asignatura/s

El/La Psicopedagogo/a

Módulo

Fdo.

Fdo.

Fdo.

**DOCUMENTO DE ADAPTACIÓN DE ACCESO AL CURRÍCULO
EVALUACIÓN PSICOPEDAGÓGICA DE LAS NECESIDADES EDUCATIVAS
ESPECIALES DATOS DEL CENTRO Y DEL ALUMNO/A**

CENTRO/LOCALIDAD	
NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
FECHA DEL INFORME:	
MOTIVO DE LA EVALUACIÓN:	
PROFESIONALES QUE INTERVIENEN:	
INSTRUMENTOS UTILIZADOS:	
1) DATOS RELEVANTES DE LA HISTORIA Y DESARROLLO GENERAL	
EVOLUTIVO – SALUD: Datos de salud relevantes que puedan incidir en sus aprendizajes escolares.	
INFORMACIÓN DEL CONTEXTO ESCOLAR: Interacción con el medio escolar, especialmente con el profesorado y sus compañeros.	
INFORMACIÓN DEL CONTEXTO FAMILIAR – SOCIAL: Datos relativos a la convivencia familiar y a la interacción social que influyan en su aprendizaje escolar.	
2) NIVEL ACTUAL DE COMPETENCIAS	
3) CAPACIDADES COGNITIVAS Y ESTILO DE APRENDIZAJE: Habilidades cognitivas y manipulativas, hábitos y ritmo de trabajo, estrategias de comprensión y generalización de aprendizajes.	
4) OTROS FACTORES: Actitud hacia el ámbito escolar, motivaciones e intereses relevantes	
5) CONCLUSIONES:	

_____ a, _____, de _____ de _____

El/La Psicopedagogo/a
Fdo.

**DOCUMENTO DE ADAPTACIÓN DE ACCESO AL CURRÍCULO
INFORME PSICOPEDAGÓGICO**

CENTRO/LOCALIDAD:	
NOMBRE Y APELLIDOS ALUMNO/A	CURSO: GRUPO:
FECHA DE NACIMIENTO:	EDAD:
FECHA DEL INFORME:	

De acuerdo con la evaluación psicopedagógica de las necesidades educativas especiales del alumno o alumna realizada el día: _____, se emite el siguiente **Informe**:

- No procede la realización de adaptación de acceso al currículo.
- Procede la realización de adaptación de acceso al currículo. Por ello, se realiza la siguiente:

PROPIUESTA DE ADAPTACIÓN DE ACCESO AL CURRÍCULO

JUSTIFICACIÓN

Presenta necesidades educativas especiales derivadas de condiciones personales de discapacidad:

- motora
- sensorial
- psíquica

que le impiden la utilización de los medios ordinarios de acceso al sistema educativo

PROPIUESTA DE ADAPTACIÓN DE ELEMENTOS DE ACCESO AL CURRÍCULO

MATERIALES INDIVIDUALES	
INTERVENCIÓN DE PROFESIONALES	

OBSERVACIONES:

_____, a _____ de _____ de _____

El/La Psicopedagogo/a
Firmado

Recibido
El/La director/a
Firmado